

Den smilende hund

- Der er en vedvarende diskussion om, hvor dalmatineren stammer fra, fortæller Søren Jacobsen, formand for Dansk Dalmatiner Klub. - Kroatien står som hjemland på standarden, men de fleste dalmatinerfolk opfatter den som værende engelsk, eftersom englænderne har haft racen og udviklet den op igennem 17- og 1800-tallet. Flere tusind år gamle afbildninger blandt andet fra Oldægyptiske grave viser, at dalmatintypen formentlig er flere tusind år gammel, og at den har været i Middelhavsområdet. Sit navn har racen fået efter Dalmatinerkysten i Kroatien. I dag er racen stor i England, mens der ikke findes mange dalmatinere i Kroatien. Kroaternes gode hunde er i øvrigt lavet på engelske linjer.

- Allerede i 1790 blev dalmatineren beskrevet af englændere, der udviklede den som "coach dog" eller "carriage dog", og hundrede år senere blev den engelske beskrivelse overført som den internationale racestandard. Hundene fungerede som vagt- og vognhunde og udviklede et talent for at manøvrere rundt blandt hesteben og vognhjul. De løb foran vognene for at signalere, at "her kommer en vogn, og jeg passer på den". Med sin særlige farve er det jo en ret synlig hund, som alle får øje på. Om natten sov dalmatinerne i stalden hos hestene og holdt vagt der.

- I England er der stadig en udpræget

Dalmatineren er kendt for sine pletter. Men det er selvfølgelig ikke racens eneste karakteristika. Læs her om de øvrige

■ Tekst og foto: Wiegaarden/Tine Luther

kobling mellem heste og dalmatinere, og man ser ofte hesteavlere opdrætte dalmatinere. Også herhjemme har en del hestefolk dalmatinere.

Modeluner af det onde

- I de senere år har dalmatineren haft op- og nedture - også i Danmark. I 1970'erne blev den jo enormt kendt gennem Disney-filmen "101 Dalmatinere", hvilket medførte en stor efterspørgsel. Alle ville pludselig have dalmatinere, og det var ikke godt for racen, for det betød, at der var nogle, som lugtede penge og avlede på revl og krat. Der blev avlet for snævert på nogle bestemte linjer, og det medførte nogle temperamentsproblemer. Disse linjer er væk i dag, og den danske avl bygger i dag på andre linjer fra England og det øvrige Skandinavien.

- Da de næste dalmatinerfilm, "101 Dalmatinere" og "102 Dalmatinere" kom i 1990'erne, var vi ved at tude over det. Og ganske rigtigt: Nye bejlighedsopdrættere dukkede op og skabte kortvarige problemer. I dag er vi heldigvis helt ude over problemerne, og i DKK-regi opdrættes der få men gode dalmatinere. Folk har nemlig opdaget, at det ikke er en race, man scorer hurtige penge på, fordi der er nogle særlige krav, som gør opdræt dyrt og besværligt. Dels er der krav om høretest, fordi dalmatinerne - som andre hunde, der har hvid som grundfarve - har risiko for døvhed, eftersom det hvide gen og genet for døvhed hænger sammen. Høretesten koster over 500 kr. pr. hvalp og kan reelt kun foretages ét sted i landet. Besværet med at opdrætte dalmatinere ligger i, at det er en race, som i den grad kræver socialisering i de første leveuger, så man er nødt til at bruge en del tid på hvalpene. Derfor er det også vigtigt som hvalpekøber at man er opmærksom på, hvor man køber sin dalmatiner og meget omhyggelig med at spørge ind til prægningsperioden.

De ekstra ressourcekrav til dalmatineropdræt betyder, at vi fra at have været oppe på omkring 300 hvalpe årligt nu er nede på 75-100 registreringer i DKK.

◀ Dalmatinere fødes hvide. De karakteristiske pletter får de først i 2-3 ugers alderen.

► Søren Jacobsen mener, at pletterne ikke bare er dalmatinerens kendetegn - de er også en slags forbandelse, fordi mange betragter dalmatinere som Disney-dyr.

Anvendes til mangt og meget

- Dalmatineren er grupperet blandt jagthunde, selvom det ikke er en decideret jagthund, fortsætter Søren Jacobsen. - Den er lidt svær at placere, men udseendemæssigt ligner den mest nogle af de andre jagthunde. I begrænset omfang bruges den da også til jagt - men det er ikke en hund, en jæger går ud og køber. Det er nok snarere dalmatinerfolk, som opdager, at deres hund kan bruges til jagt og så går i gang med det.

- Der er også mange andre områder,

Selvom dalmatineren har et moderat motionsbehov, er det en stærk og udholdende hund, der sætter pris på at få lov at løbe frit indimellem.

man kan anvende dalmatineren på. Førhen brugte man den som brandhund i USA. Det kommer jo nok af, at brandsprøjterne i gamle dage var hestetrukne, hvilket linker til dalmatinere. Desuden har dalmatinere den force, at de ikke er bange for ild. Det leder videre til det næste, dalmatineren bruges til, nemlig cirrus hvor man har set den udføre imponerende numre såsom at springe gennem ringe med ild i.

- I Danmark bruges dalmatineren primært som familiehund, men ude omkring

► Omkring 1/3 af dalmatinerne er brunplettede. Man holder fast i at beholde en del brunplettede hunde, fordi de har en funktion i avlen: De brune pletter er mindre end de sorte, og derfor er de med til at holde pletterne adskilt, så det sorte ikke efterhånden flyder ud og bliver store plamager.

i verden bruges den også som narkohund, schweishund, til eftersøgning af mennesker og som blindehunde. Det er altså en hund, som kan anvendes til næsten hvad som helst, og i forbindelse med dens omdømme er det måske lidt dens problem. I almen opfattelse har den ikke en bestemt opgave i livet; noget man forbinder den med.

- En af grundene til at dalmatineren anvendes så bredt, er at den er meget kvik og lærenem. Det skal dog siges, at den er lidt speciel at træne. Den er hurtigt lærende, men den gider ikke gentagelser. Første gang, man beder den om noget, gør den det prompte, anden gang gør den det på

en måde, som den ville spørge "hvorfor igen?". Tredje gang står den af.

He, he...

- Dalmatineren er en vaks og lærenem hund, der gerne vil gøre sin ejer tilpas, uden at den er overdrevent behagesyg, siger Søren Jacobsen. - Den har det bare bedst med, at tingene fungerer uden de store udsving, og den elsker at være sammen med mennesker. Også i forhold til fremmede er den kontaktsøgende; den elsker at blive snakket med og klappet, men den er ikke anmassende. På grund af sit kontaktbehov er det ikke en hund, man

kan lade leve i en hundegård - det bliver den kuldret af. Den er et familiemedlem, som gerne vil være med i alt, hvad familien foretager sig.

- En dalmatiner har en helt speciel racepræget måde at kommunikere på med sin mimik. Den er ikke bare en glad hund - den er en smilende hund! Faktisk smiler den som et menneske. Man ser det både ved glædelige gensyn, og hvis den vil indsmigre sig. Har den lavet ulykker, sidder den og griner over hele hovedet, samtidig med at den tripper lidt med forbenene. Det er meget skægt at iagttage.

- Også på lydsiden er dalmatineren lidt

speciel. Den er meget talende og kommer med forskellige sjove gryntelyde - for eksempel veltilpasse grynt når den bliver klappet. Derimod gør den ikke meget, men dens vagtgener ligger der selvfølgelig stadig, så kommer der nogen til døren, kan det godt lyde som om, de vil blive flået. Går de ind, vil de dog nærmere blive hilset hjertelig velkommen af en gæstfri hund.

Løber ude - hygger hjemme

- Motionsbehovet hos en voksen dalmatiner er som udgangspunkt moderat. Men på grund af sin fortid som carriage dog,

◀ Når dalmatinere bedømmes i udstillingsringene, er bevægelserne en vigtig del. Gangen skal være flot og flydende.

Et af dalmatinerens racepræg er dens smil. Hunden på billedet fryder sig over at blive kløet!

hvor den skulle kunne løbe hele dagen ved siden af hestevognen, er det en meget udholdende hund, man ikke kan køre træt. Derfor skal man være bevidst om at lægge et motionsniveau, man selv kan leve op til. Hvis ikke man kører træningen op på et højt niveau, er dalmatineren tilfreds med et par daglige gåture. Den sætter dog pris på at få lov at løbe løs jævnligt.

- Man skal være ret opmærksom på at afpasse foderet efter motionen. Dalmatineren er ret madglad, og den tager nemt på, hvilket ses meget tydeligt på grund af dens korte pels.

- Inden døre er dalmatineren - modsat hvad mange tror - en meget magelig hygge-hund. Den elsker at ligge og flyde, og om vinteren virker det som om, den gerne kravlede helt ind i brændeovnen, hvis den fik chancen, smiler Søren Jacobsen. ■

Se mere om dalmatineren på www.dalmatinerklubben.dk

Se også siden med medlemstilbud, hvor bogen "Dalmatiner" udbydes

◀ Dalmatineren holder meget af menneskeligt selskab.